

دهکده های سالم

جوامعی کوچک با نگرشی جامع به توسعه

تدوین: اسفندیار عباسی

مقدمه

دهکده سالم از جلوه های جدید اجتماعی جهان در عصر حاضر است. نوعی «جامعه سازی» که به دست اندیشمندان و فرهیختگان در کشورهای مختلف به طور مستقل و خودجوش در مقابله با مصرف گرایی،

نظام سلطه و پدیده جهانی شدن سرمایه ظهور کرده است. اگر چه دهکده های سالم هر یک با انگیزه ها و اولویت های خاص خود (اجتماعی، فرهنگی، زیست محیطی) پایه گذاری شده است، اما با گذشت زمان و تکامل هر یک، این جوامع پویا عموماً به سوی اسلوب زندگی جدیدی مبتنی بر ساده زیستی، همزیستی و همکاری با همسایگان، همکاری با طبیعت و رشد اخلاقی سوق یافته اند. ساکنین این روستاها برای دوام و بقای خود با پایبندی به اصلاح الگوی مصرف و استفاده عالمانه از علم و فناوری مناسب به آبادانی محیط زیست و غنی سازی فرهنگ و اجتماع خود همت می گمارند.

نمونه های شهری و روستایی دهکده های سالم هر دو وجود دارند. گاه یک دهکده کاملاً جدید با گردهمایی گروهی از اندیشمندان، تحصیلکردگان یا فعالان زیست محیطی پی ریزی می شود و گاه اهالی یک روستای موجود، با کسب دانش و مهارت های اجتماعی و فناوری های مناسب، جامعه محلی خود را به دهکده ای سالم بدل می سازند. به لحاظ نیاز مبرم

BedZed Ecovillage, London

دهکده های سالم هم در محیط های شهری و هم در محیط های روستایی به وجود آمده اند. دهکده بدزد در جنوب لندن دهکده ای سالم از نوع شهری است. این دهکده با تاکید بر ارزش های زیست محیطی پایه گذاری شده است. این ساخت و ساز از ۸۲ واحد تشکیل شده است که به عایقکاری ضخیم دیوارها، پنجره های سه جداره، تجهیزات صرفه جویی در آب و سیستم استحصال باران مجهز است. با رصد مصرف اهالی این دهکده و مقایسه آن با میانگین مصرف دیگر اهالی شهر لندن معلوم شده است که مصرف آب ساکنین بدزد ۴۴ درصد و مصرف برق آنان معادل ۳۵-۴۵ درصد دیگر شهروندان لندن است.

اهالی بدزد سفرهای درون شهری خود را طوری سامان داده اند که اکثر آنها از خودرو بی نیازند. اهالی دارای خودرو از اتومبیل های الکتریکی استفاده می کنند. غذای اهالی از کشاورزان حومه لندن تامین می شود. همه اهالی بدزد ضایعات آشپزخانه خود را کمپوست (تبدیل به کود) می کنند تا میزان دورریختنی های جامعه به حداقل برسد.

سودمندترین دانش ها که سزاوار بالندگی و افتخار است توانایی یک جامعه در ریشه یابی و حل مسایل خود است. در عصر ما بسیاری از مسایل مرتبط با سلامتی جسمانی و روانی انسان ها در جوامع مربوط به غذایی است که می خوریم. از این روست که در دهکده های سالم مصرف کنندگان نقش فعالی در تولید و توزیع عادلانه محصولات غذایی سالم ایفا می کنند. در دهکده های سالم، بسیاری از ساکنین خود به پرورش باغچه های خانگی یا به کشت و زرع در مزرعه می پردازند. در این جوامع پیشرو، برای هیچیک از ساکنین، تحصیلکرده و غیر تحصیلکرده، پیر و جوان، زن و مرد، آستین بالا زدن برای تولید خوراکی های سالم، عار و کسر شأن نیست چرا که ایشان معتقدند که سلامتی فرد، خانواده و جامعه مهم تر از آن است که به محصولات کشاورزی صنعتی که معمولاً آلوده به انواع مواد شیمیایی است سپرده شود.

در صورت فقدان زمین کافی برای کشت و زرع در محل دهکده سالم، اهالی این جوامع با تشکیل تعاونی های کشت و مصرف به حمایت از یک یا چند کشاورز منطقه اقدام می کنند. در تعاونی های کشت و مصرف، مواد غذایی مورد نیاز گروهی از مصرف کنندگان در طول فصل زراعی در ازای پیش پرداخت هزینه ها به کشاورز تامین می گردد. این ساختار تعاونی، کشاورزان را از اخذ وام بانکی بی نیاز می کند و به مصرف کنندگان حق نظارت مستقیم بر کیفیت محصولات مورد مصرف خود را می دهد. برای اطلاع بیشتر در مورد تعاونی های کشت و مصرف که از سریع رشدترین کسب و کارها در آمریکای شمالی و اروپا هستند به آدرس اینترنتی زیر مراجعه نمایید:

www.eabbassi.ir/localdevelopmentplnplcy_orgagmark_csa.htm

Dancing Rabbit Ecovillage, U.S.A.
مزرعه تعاونی کشت و مصرف در دهکده سالم
دنسینگ رایت، آمریکا

یکی از عمده ترین راه های مقابله با نظام سلطه و سرمایه داری جهانی قطع وابستگی در کشاورزی است. وابستگی کنونی جوامع به بذرهایی اصلاح شده، کود شیمیایی و سموم شیمیایی بخشی از طرحی زیرکانه از سوی شرکت های بزرگ نفتی دنیاست که در قالب نهادی جهانی در تمامی کشورها تحت عنوان «انقلاب سبز» ترویج داده شده است. با حمایت از تشکیل تعاونی های کشت و مصرف، دهکده های سالم از «نهاد فراملیتی کشاورزی» بی نیاز شده اند و به وابستگی خود به بذرهایی اصلاح شده و نهاده های شیمیایی که نهایتاً به ناسلامتی در جامعه و در محیط زیست می انجامد خاتمه داده اند. برای اطلاع بیشتر در مورد «نهاد فراملیتی کشاورزی» به آدرس اینترنتی زیر مراجعه نمایید:

www.eabbassi.ir/localdevelopmentplnplcy_transnataginst.htm

جامعه امروز به الگوهای کارساز در توسعه، این جوامع کوچک، فراتر از محدوده جغرافیایی ای که در آن زیست می کنند، بر تفکر اندیشمندان توسعه در سراسر جهان اثرگذار بوده اند. از این لحاظ این جوامع کوچک و محلی، از نظر تاثیر

و شهرت، بر خلاف روستاهای سنتی دوران گذشته، روستاهایی جهانی اند. دهکده های سالم در عمل نشان داده اند که می توان بر روی کره زمین ساده، سالم و خشنود زیست و به آینده ای بهتر امیدوار بود.

اهالی دهکده های سالم می کوشند که به امور و مشکلات نه به صورت مقطعی و جزیره ای بلکه با عنایت به تمامی ابعاد زندگی یعنی اجتماع، محیط زیست، اقتصاد و فرهنگ بیندیشند و چاره جویی کنند. ایشان در عین تاکید بر ارزش هایی چون خودکفایی و خوداتکایی، انزوا طلب نیستند و به تعامل اجتماعی، فرهنگی و تجاری با روستاها و شهرهای اطراف خود سخت متعهدند. اهالی دهکده های سالم پیشرفت و ترقی را با انباشت ثروت یا حجم پولی که بین جامعه آنان و دیگر جوامع رد و بدل می شود، یعنی شاخص های متداول در اقتصاد کلان امروز مثل تولید ناخالص داخلی و ذخیره ارزی، نمی سنجند. شاخص های پیشرفت در دهکده های سالم معیارهایی چون میزان سلامتی جسمانی و روانی اهالی، نشاط، آسایش و سهولت یادگیری و تعالی در جامعه و سلامت و پایداری منابع طبیعی محیط زیست آنها را در بر می گیرد.

استفاده از نام «دهکده» برای این جوامع نوظهور ممکن است بازگشت به گذشته و روستانشینی سنتی را در اذهان تداعی کند. اما تلاش برای ساختن یک دهکده سالم، به لحاظ وجود شرایط بسیار متفاوت امروز و مجموعه دانش و فناوری های جدیدی که جامعه بشری به ویژه در چند دهه اخیر به خود دیده است، نمی تواند صرفاً بازگشت به ساختارهای محدود و محدود کننده سابق باشد. اما در عین حال، اهالی دهکده های سالم یادگیری از تجارب روستاهای سنتی را امری طبیعی و ضروری می دانند و از گردآوری و کاربست دانش بومی به منظور بهره گیری پایدار از منابع طبیعی استقبال می کنند.

در ادامه با ذکر جزئیات بیشتر به توصیف ابعاد چهارگانه دهکده های سالم می پردازیم:

● اجتماع

دهکده سالم مکانی است که اهالی آن نسبت به یکدیگر احساس مسئولیت می کنند. احساس وفاداری و تعلق به خانه و کاشانه در میان اهالی موجب می شود که اهالی از تعاون و همکاری با یکدیگر استقبال کنند. عموماً تصمیمات به صورت گروهی و مشارکتی گرفته می شود چرا که اهالی معتقدند که فقط با مشورت و مشارکت فکری در حل مسایل می توان به تصمیماتی دست یافت که در مرحله اجرا از همدلی همگان برخوردار است.

جامعه سالم برای اهالی دهکده های سالم یعنی جایکه:

۱. اهالی یکدیگر را می شناسند، با هم رفت و آمد دارند و برای یکدیگر احترام قایل اند.
۲. مشارکت در بهره برداری از منابع مشترک و بهره گیری از تعاون در انجام کارها متداول است.
۳. در بهداشت و سلامت، پیشگیری بر درمان تقدم دارد و بهداشت جسم و سلامت روان با هم مرتبط قلمداد می شود.
۴. داشتن کار و درآمد از حقوق اساسی افراد محسوب می شود و اهالی عموماً به کارهایی اشتغال دارند که از انجام آن لذت می برند.
۵. گروه های اصلی (مثل مالکین) و فرعی (مثل خوش نشین ها، مهاجرین و غیره) وجود ندارند. همه از نظر اجتماعی با هم برابرند.
۶. یادگیری در تمامی طول عمر تشویق می شود.
۷. بر اتحاد و برادری بین اهالی از طریق احترام گزاردن به تفاوت نظرها تاکید می شود.
۸. به سنت های اجتماعی و فرهنگی توجه می شود.
۹. تصمیماتی که کل جامعه از آن تاثیر می پذیرد به صورت مشارکتی و همگانی گرفته می شود.
۱۰. تصمیمات خرد تر توسط گروه های ذی نفع گرفته می شود.
۱۱. اختلافات از طریق کدخدانمنشی حل و فصل می شود.

برای دستیابی به ویژگی های بالا تلاش می شود که کلیه اهالی ضمن دریافت آموزش هایی که در دیگر جوامع معمول است (خواندن، نوشتن، علوم، ریاضیات و غیره) با مهارت های ارتباطی مثل ارتباط انسانی روشن و محترمانه (گفت و شنود بدون توسل به خشونت)، تصمیم گیری گروهی با اجماع و نیز پادرمیانی و میانجیگری برای حل اختلاف آشنا شوند.^۱ اهالی دهکده های سالم معتقدند که توانایی انسان ها در ایجاد ارتباط روشن با هم و حل مشکلات از طریق مشارکت فکری و حل اختلاف نه از طریق نزاع بلکه با استفاده از یک میانجی، مناسب ترین محیط اجتماعی برای پیشرفت گروهی و رشد فردی را فراهم می کند.

¹ برای اطلاع بیشتر از جزئیات مهارت های ارتباطی به صفحه اینترنتی زیر مراجعه کنید.

● محیط زیست

انسان‌ها درون طبیعت زندگی می‌کنند. هر آنچه از خوب و بد که به دست انسان در طبیعت رخ می‌دهد پیامدهای مطلوب و نامطلوب آن‌ها را بر می‌آورد. اهالی روستاهای نوظهور از این ارتباط تنگاتنگ آگاه‌اند و بر یادآوری این نکته اساسی و تحکیم ارتباط مثبت اهالی با محیط طبیعی اطراف خود تاکید دارند. در تمامی جوامع، انسان‌ها هر روزه با جلوه‌های مختلف طبیعت مانند خاک، آب، باد، گیاهان و حیوانات سروکار دارند. اهالی دهکده‌های سالم می‌کوشند که تعاملات روزانه آنها با این جلوه‌ها موجب بهبود شرایط و نه تخریب آنها شود چرا که معتقدند که این بهبودی شرایط نهایتاً به خود آنان سود می‌رساند. بسیاری از مشاغلی که در دهکده‌های سالم برای تولید و کسب درآمد ایجاد می‌شود، نه بر بهره‌برداری یک طرفه از منابع طبیعی، بلکه بر استفاده و غنی‌سازی هم‌زمان این منابع تاکید دارد.

در طبیعت چیزی به نام ضایعات یا زباله وجود ندارد. لذا با الهام‌گیری از آن می‌توان ضایعات جوامع انسانی را به منبعی سودمند برای استفاده مجدد تبدیل کرد. در غیر این صورت انباشت ضایعات نهایتاً به آلودگی محیطی، بیماری‌ها و آسیب به منابع طبیعی منجر می‌گردد.

در بسیاری از دهکده‌های سالم از فناوری تالاب مصنوعی برای تصفیه پساب‌ها استفاده می‌کنند و از این طریق بر بهره‌وری منابع آب می‌افزایند. معمولاً استفاده از تالاب مصنوعی برای تصفیه پساب با کاربست فناوری مستراح خشک و فناوری استحصال آب باران همراه است. برای جزئیات بیشتر مرتبط با این سه فناوری به صفحه فناوری‌های مناسب مرتبط با آب به آدرس زیر مراجعه نمایید:

www.eabbassi.ir/articlesandlinkspart2apptech_water.htm

حفاظت از محیط زیست در دهکده سالم یعنی:

۱. تا جایی که ممکن است غذای اهالی از مزارع خودِ دهکده و در صورت ضرورت از محصولات روستاها و شهرهای نزدیک تأمین می‌شود.
۲. برای تولید کشاورزی فقط از کشاورزی طبیعی (یعنی غیر شیمیایی) استفاده می‌شود.
۳. برای ساخت و ساز فقط از مصالح بومی استفاده می‌شود.
۴. انرژی در محل تولید می‌شود و به این منظور از فناوری‌های مناسب اقلیم و از منابع تجدیدپذیر انرژی استفاده می‌شود.
۵. از تنوع زیستی حفاظت می‌شود. یعنی در زراعت و دامداری بر تنوع کشت و استفاده از بذرها و نژادهای اصیل بومی تاکید می‌شود.
۶. وقتی به احداث یک واحد صنعتی می‌اندیشند، از پیامدهای احتمالی نامطلوب آن بر طبیعت غفلت نمی‌ورزند.

تالاب مصنوعی در دهکده سالم اورویل در کشور هند
Auroville Ecovillage, India

۷. اگر کالایی تولید و مصرف می شود، حتماً به تاثیرات فرهنگی، اجتماعی و زیست محیطی در طول عمر آن کالا اندیشیده می شود.
۸. در دفع ضایعات (انواع زباله و پساب و گاز) و تولید و مصرف انرژی، مدیریت صحیح را بر اساس پاکیزه نگه داشتن آب، خاک و هوا محک می زنند.
۹. حریم حیات وحش و محیط های طبیعی (مثل جنگل، بیشه زار و تالاب) را محترم می شمارند.
۱۰. برای کاستن از ضرورت حمل و نقل و جابجایی روزانه و نتیجتاً مصرف سوخت فسیلی و آلوده سازی هوا، اهالی می کوشند که مکان سه فعالیت عمده، یعنی زندگی، کار و تفریح، را هر چه بیشتر به هم نزدیک کنند.
۱۱. به منظور اینکه ادغام این سه فعالیت در منزل و محیط اطراف منزل تسهیل گردد، سازه ها دارای فضاهای بیرونی و اندرونی است به طوری که فعالیت های خصوصی (خانوادگی) و عمومی (تعامل با غیر خانواده) هر دو امکانپذیر باشد.
۱۲. راه ها و معابر داخل و اطراف دهکده به صورتی طراحی و ساخته می شود که کمترین آسیب به محیط طبیعی را موجب گردند.

برای دستیابی به ویژگی های بالا در محیط زیست اهالی دهکده سالم با افتخار، دانش تجربی و بومی زراعت، باغداری، دامداری و ساخت و ساز را از ساکنین بومی اطراف فرا می گیرند و به کار می بندند. اهالی دهکده های سالم معتقدند که بخش عظیمی از دانش تجربی و بومی دنیا دانشی معتبر است که تنها به لحاظ تبلیغاتِ سوء از سوی اربابان صنایع بزرگ کنار گذاشته شده است. مثلاً، اهالی تحصیلکرده و آگاه دهکده های سالم هیچ ابهامی در مورد ماهیت استعماری نهاد فراملیتی کشاورزی^۲ که بر استفاده از بذره های اصلاح شده، و نهاده های شیمیایی کشاورزی تاکید می کند ندارند. در دهکده های سالم اهالی مجدانه در جستجو و گردآوری بذره های اصیل و نژادهای بومی دام تلاش می کنند تا از وابستگی و آسیب پذیری خود در برابر این نهاد تحمیلی بکاهند.

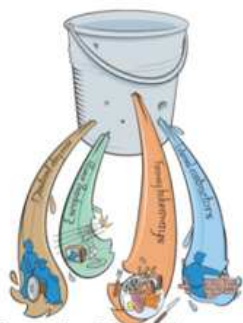
اهالی این روستاهای نوظهور فعالیت های اقتصادی خود را در درون طبیعت و محیط زیست تنها به فعالیت های سنتی، یعنی کشاورزی و صنایع خرد مرتبط با زیر مجموعه کشاورزی، محدود نمی کنند. تولید و فروش انرژی یکی از رشته های مورد توجه دهکده های سالم جهان بوده است. اهالی دریافته اند که با مهار کردن نیروهای طبیعت، به جای تسخیر و استخراج و تخریب که در توسعه صنعتی جوامع

^۲ برای اطلاع بیشتر به «نهاد فراملیتی کشاورزی» به آدرس اینترنتی مراجعه کنید:

متداول است، می توان به تولید و ثروت بیشتری دست یافت. در یک دهکده سالم هرگز اجازه بهره برداری از یک واحد سیمان سازی یا گچ پزی داده نمی شود حتی اگر به ایجاد ده ها یا صدها فرصت

یکی از آموزه های اساسی علم اقتصاد این است که هر چه چرخش نقدینگی ها در یک محیط بیشتر باشد، آبادانی، اشتغال، رونق اقتصادی و عمران بیشتری را در آن محیط می توان انتظار داشت. بی دلیل نیست که در الگوی توسعه صنعتی غرب، ساز و کارهای مالی متنوعی به وجود آمده است، از جمله حساب های سرمایه گذاری، بورس سهام و کالا و اوراق بهادار، تا سرمایه های خرد افراد را به سرمایه های کلان بدل کند. اما این سرمایه ها لزوما در همان مکانی که سرمایه گذاران زندگی می کنند به چرخش در نمی آید. لذا یکی از چالش های اقتصادی جوامع کمتر برخوردار، مثل شهرها و روستاهای کوچک، این است که درآمدهای محلی خود را در محل نگه دارند تا از چرخش این نقدینگی ها در اقتصاد محلی اشتغالزایی و کارهای عمرانی بیشتری حاصل شود.

در واقع یکی از دلایل عمده زوال روستاهای سنتی عدم توانایی آنان در ایجاد فرصت های سرمایه گذاری محلی از یک سو و غفلت از احداث صنایع کوچک مولد برای رفع نیازهای اساسی مردم محل از سوی دیگر بوده است. این جوامع نتوانسته اند از برون رفت نقدینگی های خود جلوگیری کنند. به این برون رفت نقدینگی های محلی در علم اقتصاد، به زبان تمثیل، پدیده سطل سوراخ می گویند.

هر جامعه ای که سطل اقتصاد آن سوراخ بیشتری داشته باشد، از بیکاری و وابستگی اقتصادی بیشتری رنج می برد.

شغلی بینجامد. این دو صنعت در میان مدت و دراز مدت موجب آلودگی خاک و هوا و نتیجتاً ویرانی منابع طبیعی اطراف و محیط زیست انسان ها می شود. هزینه زدودن این آلودگی ها از محیط بسیار بیشتر از درآمدی است که از راه اندازی این نوع صنایع نصیب اهالی می شود. وانگهی، منابع طبیعی ثروت مشترک همه ساکنین محل است لذا عادلانه نیست که یک فرد یا یک شرکت با بهره گیری از این منابع به ثروت اندوزی بپردازد، مادامی که سایرین از تبعات منفی این نوع بهره برداری رنج می برند. لذا آموختن در مورد نیروهای طبیعت و نوآوری در مهار کردن این نیروها از جمله رشته های مورد علاقه اهالی دهکده های سالم است.

v.eabbassi.ir

طراحی فرایندها و سامانه های بسته، برای تولید کالا و خدمات، نیز از دیگر حوزه های مورد علاقه و یادگیری اهالی دهکده های سالم است. یکی از آموزه های بزرگ طبیعت این است که چیزی به نام زباله یا ضایعات در آن وجود ندارد. آنچه یک موجود دفع می کند یا از خود برجا می گذارد توسط دیگر موجودات استفاده می شود. طراحی سیستم های بسته یعنی به جای فکر کردن به یک واحد تولیدی به منظومه ای از واحدهای تولیدی بیندیشیم به صورتی که ضایعات یکی از واحدها ماده اولیه برای واحد دیگری شود. به این صورت می توان از آلوده شدن طبیعت به ضایعات جلوگیری کرد.

● اقتصاد

از آنجائیکه همبستگی در دهکده های سالم بین اهالی قوی است، انرژی و تکاپو در حوزه اقتصادی خود را نه به صورت رقابت در استخراج منابع طبیعی و ثروت اندوزی فردی بلکه در بالا بردن کیفیت زندگی برای عموم مردم و حفاظت از منابع طبیعی نشان می دهد. زیرکی و هوشمندی اقتصادی در دهکده سالم به این است که چگونه از طریق دانش و با الهام گرفتن از خود طبیعت نیروهای آن را مهار کرد و بدون کاستن از

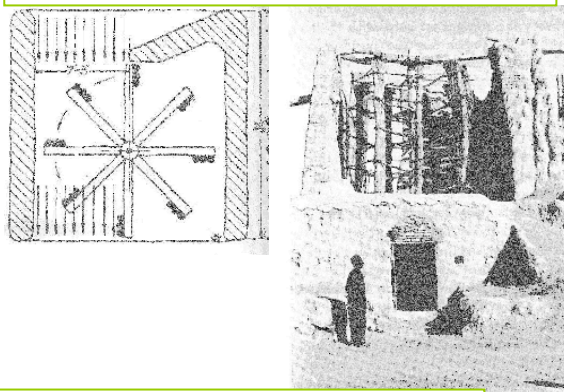
فروشگاه نانوایی با سرمایه گذاری های خرد محلی در دهکده سالم فیندهورن، اسکاتلند
Findhorn Ecovillage, Scotland

تاریخا بهره برداری از منابع طبیعی در روستاها برای کسب درآمد در قالب تولیدات زراعی، باغی و دامی متبلور شده است. در دو سه دهه اخیر ترویج گردشگری در روستاها نیز به عنوان منبع درآمد بالا گرفته است، اما این فعالیت اقتصادی نتایج ویرانگری داشته است چرا که هجوم خیل گردشگران معمولا محیط کوچک روستا را لگدمال می کند و زباله ای که از گردشگران برجای می ماند دردسر ساز است. راه های مفیدتر و عزتمندانه تری برای کسب درآمد و بهره گیری از محیط روستا وجود دارد. دانش و فناوری های جدید افق های جدیدی برای نوآوری در تولید و اشتغالزایی در روستاها گشوده است. تولید انرژی بادی و خورشیدی و ارائه خدمات اجتماعی از این جمله فعالیت های نوآورانه در دهکده های سالم بوده است.

تعاونی تولید انرژی بادی در دهکده سالم فیندهورن، اسکاتلند

Findhorn Ecovillage, Scotland

تولید انرژی بادی با استفاده از توربین های صنعتی مستلزم سرمایه گذاری کلان اولیه است. اما با الهام گیری از دانش بومی ساخت و ساز، مثل آسیاب های بادی سیستان، می توان با سرمایه ای نسبتا اندک هر روستای بادخیز را به توربین های تولید انرژی برای مصرف محلی و کسب درآمد مجهز ساخت.

توانایی های علمی بشر در بازسازی زیست کره از آن برای تولید و کسب درآمد نیز یاری جست. در دهکده های سالم اهالی معتقدند که سعی در بهره کشی از منابع آب، خاک، هوا و انواع کانی ها به منظور رقابت در کسب ثروت فردی عاقلانه نیست چرا که آنان به خوبی می دانند که این نوع از رقابت به نابودی منابع می انجامد و این نابودی به سود هیچ کس نیست.

تولید انرژی خورشیدی برای مصرف محلی (چپ) و کارگاه تولیدی پانل های خورشیدی (راست) در دهکده سالم اورویل در کشور هند
Auroville Ecovillage, India

دارالایتام در دهکده سالم کیتز در روسیه

www.eabbassi

مرکز توانبخشی معلولین ذهنی در دهکده سالم سولهایمر در ایسلند

علاوه بر بهره گیری از دانش و فناوری مناسب، وجه تمایز دهکده های سالم با دیگر جوامع امروزی این است که اهالی تلاش می کنند که نقدینگی های جامعه در خود روستا نگه دارند. اهالی دهکده های سالم می دانند که هر چه نقدینگی جامعه بیشتر در آن بچرخد قادر به ایجاد کار، ثروت و عمران بیشتری است.

پویایی اقتصادی دهکده های سالم از طرق زیر تامین می شود:

۱. تا جایی که ممکن است نقدینگی جامعه در محل نگهداری شده و از برون رفت آن جلوگیری می شود.
۲. به منظور ادامه چرخه پول در محلی اهالی می کوشند که تا حد امکان نیازمندی های خود را در خود روستا تامین کنند تا از خریداری کالاها و خدمات از بیرون از جامعه خود بی نیاز شوند.
۳. برای اینکه سپرده های بانکی مردم در عمران محلی به کار گرفته شود، اهالی از صندوق های پس انداز محلی استفاده می کنند.
۴. فعالیت های اقتصادی از جمله کارآفرینی با انگیزه ارائه خدمات به مردم و طبیعت (و نه ایجاد سود حداکثری) آغاز می شود.
۵. تشکیل تعاونی های تولید و مصرف از جلوه های متداول دهکده های سالم است.
۶. اهالی با هم تصمیم می گیرند که چه بخش هایی از دهکده می تواند ملک شخصی افراد باشد و چه بخش هایی مالکیت عمومی داشته باشد.
۷. کلیه فعالیت های اقتصادی می باید آزمون پایداری اجتماعی و زیست محیطی را با موفقیت بگذرانند. این یعنی ۱) فرآیند تولیدی باید قادر به تامین گذران امور لازم برای یک زندگی عزتمند برای همه کارکنان باشد. و ۲) اینکه فرآیند تولید در درازمدت هیچیک از منابع طبیعی محل را به مخاطره نیندازد.
۸. بخشی از تراکنش های تجاری دهکده بدون اتکا به نقدینگی صورت گیرد.

● فرهنگ و معنویت

از لحاظ اعتقادات دینی، دهکده های سالم طیف بسیار وسیع و متنوعی را در بر می گیرند. در یک سوی طیف دهکده های سالمی وجود دارند که کاملاً دین-محور اند. یعنی به منظور فراهم آوردن فرصتی مناسب و محیطی سالم و ایمن برای انجام دستورات دین خاصی به وجود آمده اند. در سوی دیگر طیف، دیده شده است که روستا دارای هویت دینی مشخصی نیست و هر یک از اهالی از دین و آیین خود پیروی می کند. اما آنچه در بین همه دهکده های سالم مشترک است اذعان به اهمیت فرهنگ و تلاش برای غنی سازی معنوی زندگی اهالی است. غنی سازی زندگی معنوی اهالی شامل تقویت قابلیت افراد برای خلق هنر و ابداع راهکارهای مؤثر برای حل مسایل نیز هست. لذا فرهنگ و دین اساساً از ارزش های والای انسانی در دهکده های سالم به شمار می آید.

برای دهکده های سالم، پویایی فرهنگی و معنوی یعنی:

۱. حتی با وجود اعتقادات دینی و مذهبی متفاوت اهالی، جامعه بتواند وحدت، روحیه تعاون (همکاری) و مشورت (همفکری) خود را حفظ کند.
۲. اهالی اعتقاد داشته باشند که فقط یک راه منحصر به فرد به خدا و معنویت وجود ندارد.
۳. ضمن پایبندی عاشقانه و صادقانه به احکام شرعی دین، هدف تربیتی دین رسیدن به تبلور احکام اخلاقی در افراد و نهایتاً بهبود روابط اجتماعی بین افراد است.
۴. تلاش برای به وجود آوردن محیطی سرشار از آسایش و صلح و صفا خود از عبادات به شمار می آید که موجب نزدیکی فرد با خالق خود می شود.
۵. نگاه توحیدی فرد وی را با تمامی اجزای طبیعت و جامعه مرتبط می سازد و در رفتار او نسبت به اطرافیان اثر مثبت می گذارد.
۶. صبر و امید در رویارویی با دشواری ها و مصایب رویکرد عموم مردم را تشکیل می دهد.
۷. اهالی دارای چشم اندازی واحد نسبت به آینده اند که تلاش های ایشان را هماهنگ و آنان را نسبت به یکدیگر متعهد می سازد.
۸. خلاقیت در حل مسایل، اهمیت دادن به زیبایی، جوشش انواع هنرها، اجرای فعالیت های فرهنگی، برگزاری جشن ها و اعیاد نشاط آور و امیدوار کننده از جمله نشانه های موفقیت یک جامعه در به وجود آوردن محیطی فرهنگی برای اعتلای معنوی افراد است.

مأخذ:

- Ross Jackson. The Ecovillage Movement. *Permaculture Magazine* no. 40, summer 2004.
- Robert Gilman. The Eco-village Challenge. *In Context* no. 29. Summer 1991.
- The Ecovillage Movement Today,
http://www.ecovillagenews.org/wiki/index.php/The_Ecovillage_Movement_Today
(accessed 30 March 2013)